[देव॰ यद्यपि सूत्रकारेण गोऽआयुषीऽइत्युक्तम् तथापि पञ्चविंशे आयुश्च गौश्च द्वेऽअहनीऽइत्येवमत्र विशेषपाठात् (२४. १४) पूर्वमायुस्ततो गौरित्येवमनुष्ठेयम् सूत्रे त्वल्पाक्षरत्वेन गोशब्दस्य पूर्वनिपातः]। त्रिभ्यो विषुवन्मध्यो नवरात्रः ॥२०॥ सं॰ तत्र चतुर्णामभिप्लवानां मध्ये त्रिभ्योऽभिप्लवेभ्यः परो विष्ठ्यो गावामयनिको नंत्रो भवति[1]। एकषष्टिरात्रे पृष्ठ्यो नवरात्रमभितः ॥२१॥ अप्रतिज्ञातमप्येकषष्टिरात्रं लाघविकेन सताचार्येणाभिहितम्[2]। सं॰ [अथ प्रागप्रतिज्ञातमप्येकषष्टिरात्रं लाघवार्थं संवत्सरसंमितस्याङ्गमनुवृत्तिलोभेनान्तरोपनिबध्नाति ·] नंतः पृष्ठ्यः षडहो भवति। प्रतिलोमः परः ॥२२॥ सं॰ उपरिष्टात्क्रियमाणः पृष्ठ्यः प्रंमः [त्रयस्त्रिंशारम्भणो भवति] अन्यत्सर्वं संवत्सरसंमितेन समानम्[3]। [पञ्चममेकान्नपञ्चाशद्रात्रमाह ·] सवितुः ककुभः ॥२३॥ व्याख्यास्यतऽइति सूत्रशेषः[4]। नवरात्राश्चत्वारः ॥२४॥ तानाचष्टे ·

अग्निष्टोमाः प्रथमसप्तमोत्तमा नववर्गाणाम् उक्थ्या इतरे ॥२५॥ सर्वे चैतेऽपूर्वाः।

परे षडभिप्लवे ॥२६॥ सं॰ परे पूर्वोक्तात्पञ्चमात्परे द्वे षष्ठसप्तमे एकान्नपञ्चाशद्रात्रे षंवे भवतः। पूर्वस्य चतुर्थ्यो व्रतम् ॥२७॥ सं॰ प्रस्तुतयोः षष्ठसप्तमयोर्मध्ये प्रथमस्य षष्ठस्यैकान्नपञ्चाशद्रात्रस्य चतुर्थ्योऽभिप्लवेभ्योऽवसितेभ्यः परं महाव्रतं भवति[5]। प्रज्ञातिकामानामेतत् ॥२८॥ सं॰ एतत्सत्त्वम्।

प्रकृतिविहितꣳ शतरात्रं चतुर्दशाभिप्लवं चतुरहश्च ॥२९॥ ननु च प्रकृतिविहितत्वेनैवैतत्प्राप्नोति चतुर्दंहश्चेत्यवाच्यम् उच्यते च तत्किमर्थम्[6] · शतरात्रद्वयप्रज्ञापनाय · एकं प्रकृतिविहितम् तत्र त्रिकद्रुकाः पूर्वमभिप्लवेभ्यो भव-

---

प्र॰ ३६ आयुः ३७ गौः ३८-४७ दशरात्रो ४८ महाव्रतम् ४९ अतिरात्रः।

१) २१ अभिजित् २२-२४ त्रयः स्वरसामानः २५ विषुवान् २६-२८ त्रयः स्वंनः २९ विश्वजित्। २) ? श्रुवाचा K. See १७. १०. ५. ३) १ प्राय॰ २ चतुर्वि॰ ३-२० त्रयोऽभिप्र॰ २१-२६ पृष्ठ्यः २७-३५ नवरात्रः ३६-४१ प्रतिलोमः पृष्ठ्यः ४२-४७ अभिप्लवः ४८-४९ आयुः गौः ५०-५९ दशरात्रः ६० महाव्र॰ ६१ उदय॰। ४) १ प्राय॰ २-३७ चत्वारो नवरात्राः ३८-४७ दशरात्रः ४८ महाव्र॰ ४९ उदय॰। ५) १ प्राय॰ २-२५ चत्वारोऽभिप्र॰ २६ महाव्र॰ २७-३८ अभिप्लवौ ३९-४८ दशरात्रः ४९ उदय॰। ६) मन्दधियां सुखेन प्रतिपत्त्यर्थमित्यर्थः अन्यथा तेषां कतिपयेवंविधा प्रतिपत्तिर्न भवति यदेतावद्भिरेवाभिप्लवैः पूरणं भवतीति Deva.